

Monopoly - niezwykła historia ponad stuletniej gry planszowej

1. Przeczytaj tekst i odpowiedz na pytania.

Do dziś sprzedano ponad 275 milionów pudełek z grą Monopoly. W 2020 roku minęło 85 lat od wprowadzenia do sprzedaży najpopularniejszej gry planszowej w historii. Jednak historia Monopoly jest o ponad trzy dekady starsza i dużo bardziej skomplikowana, niż nam się wydaje.

Pierwszym znanym „prototypem” Monopoly była The Landlord's Game, gra stworzona przez Elizabeth Magie z Illinois i opatentowana w 1904 roku. Znajomi Magie i studenci z Wharton School of Finance and Commerce byli zachwyceni rozrywkowymi wartościami gry. Studenci często kopiowali grę ręcznie, przy okazji modyfikując wygląd planszy i zasady rozgrywki. Pierwszy raz oficjalnie The Landlord's Game opublikowała firma Economic Game Company, którą Magie założyła w 1906 roku.

Dlaczego za datę narodzin Monopoly uznaje się 1935 rok, a za twórcę gry Charlesa Darrowa? Darrow był sprzedawcą grzejników, który w okresie Wielkiego Kryzysu stracił pracę i, szukając źródła utrzymania, wpadł na pomysł sprzedawania gry planszowej. Oficjalnie to właśnie Darrow był twórcą Monopoly. Mit ten utrwalił opis, który można znaleźć w książce *The Monopoly Book, Strategy and Tactics*. Według tej wersji Darrow stworzył grę w czasie pobytu w Atlancie, kiedy w wolnym czasie szkicował plan miasta. W 1933 Charles Darrow opatentował sprzedawaną grę. Na wniosku pojawiła się nazwa Monopoly. Oczywiście gra zgłoszona do urzędu przez Darrowa bardzo różniła się od tej opatentowanej przez Elizabeth Magie. Warto jednak zauważyć, że struktura planszy i niektóre elementy graficzne wersji Darrowa nie zmieniły się do dziś. W 1935 roku Charles Darrow sprzedał prawa do Monopoly profesjonalnej firmie wydawniczej Parker Brothers. Sukces był błyskawiczny.

Osobny, sensacyjny rozdział historii Monopoly jest związany z II wojną światową. W czasie wojny wielu brytyjskich lotników zestrzelonych nad terytorium wroga trafiło do obozów jenieckich. Zgodnie z Konwencją Genewską więźniowie mogli dostawać paczki z organizacji takich jak na przykład Czerwony Krzyż. Wśród produktów, które mogły być w paczkach, były też artykuły rozrywkowe. W ten sposób Monopoly trafiło do obozów jenieckich. Jednak nie we wszystkich pudełkach znajdowały się tylko drewniane domki i hotele. Z inicjatywy brytyjskich służb specjalnych w grach sprytnie ukrywano kompasy, mapy, pilniki i pieniądze - rzeczy potrzebne do ucieczki z niewoli. Co ciekawe, „specjalne” zestawy były oznaczone czerwoną kropką na polu „parking”. Lotnicy byli instruowani, żeby szukać takich właśnie egzemplarzy Monopoly, jeśli trafią do obozu

Ponieważ Monopoly jest grą o wyścigu kapitalistów, który zmierza do ekonomicznej dominacji jednostki nad ogółem, to nie mogło spodobać się władzom krajów socjalistycznych. W państwach

takich jak Kuba, ZSRR czy Chiny dystrybucja gry była zakazana. Fidel Castro po dojściu do władzy kazał nawet zniszczyć wszystkie znajdujące się na wyspie egzemplarze gry.

Polska wersja Monopoly pojawiła się dość późno - w 1983 roku firma Labo wypuściła na rynek grę Eurobiznes, którą produkuje i sprzedaje do dziś. Obecnie Monopoly dostępne jest w dziesiątkach wersji. Od takiej na smartfony, przez edycję z kartami płatniczymi zamiast banknotów, aż po wydanie stworzone w całości z niepalnych materiałów, zamówione w dwóch egzemplarzach przez NASA. Monopoly jest z całą pewnością najbardziej dochodową grą planszową w historii, z którą pod względem popularności mogłyby rywalizować jedynie szachy.

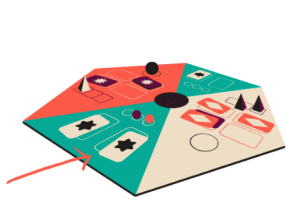
Na podstawie: <https://www.komputerswiat.pl/gamezilla/aktualnosci/monopoly-niezwykla-historia-ponad-stuletniej-gry-planszowej/kw3dp7j>

- A. Jak nazywała się pierwsza wersja gry? Kto był jej autorem?
- B. Kim był Charles Darrow?
- C. Jaka była historia gry podczas drugiej wojny światowej?
- D. Czy gra Monopoly była popularna we wszystkich krajach na świecie?
- E. Jakie wersje Monopoly są teraz dostępne na rynku? Czy masz swoją ulubioną wersję?
- F. Jak nazywa się wersja Monopoly popularna w Polsce? Czy wiesz, jak wygląda? Czy potrafisz powiedzieć, czym różni się od tradycyjnej gry Monopoly?

2. Dopasuj słowa do ilustracji.

szachownica   pionek/pionki   plansza   kostka   figury szachowe   karty   pole

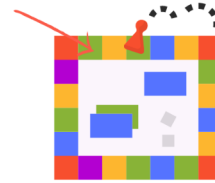
.....

.....

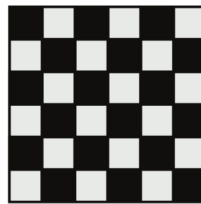
.....

.....

.....

.....

.....

Czy lubisz grać w gry planszowe?

Jak nazywają się Twoje ulubione gry? Co jest potrzebne, żeby w nie grać?

3. Połącz frazy. Zbuduj 3 zdania z wybranymi frazami.

ustawiać

kartę

rzucić

ruch

robić/mieć

kostką

brać

ruch

tracić

pionki na planszy

.....

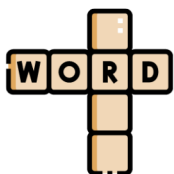
.....

.....

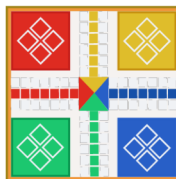
4. Czy znasz te gry planszowe? Dopisz nazwy do reguł.

szachy

scrabble

chińczyk

memory

.....

To gra planszowa dla dwóch, trzech lub czterech osób. Do gry potrzebujemy planszy, 16 pionków (po 4 dla każdego gracza, w czterech różnych kolorach) oraz kostki. Gracze rzucają kostką i przesuwiają swoje pionki wokół planszy. Wygrywa ten gracz, który jako pierwszy wprowadzi wszystkie swoje pionki do "domku".

.....

To gra planszowa dla dwóch graczy (istnieją wersje dla trzech lub czterech graczy). Do gry potrzebna jest specjalna plansza i figury w białym i czarnym kolorze. Każdy gracz ma 16 figur (8 pionków, króla, hetmana, dwa gońce, dwa skoczki i dwie wieże). Grę zawsze zaczyna osoba, która gra białymi figurami. Gracze robią ruchy naprzemiennie. Celem gry jest zdobycie króla przeciwnika (mat).

4.1. Opisz reguły pozostałych dwóch gier.

5. Gry planszowe vs gry komputerowe – wyraż swoją opinię.